

Rada
Európskej únie

V Bruseli 17. mája 2023
(OR. en)

9313/23

LIMITE

DROIPEN 73
COPEN 153
JAI 617
FREMP 143
SOC 318
CODEC 858

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0426(COD)**

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2011/36/EÚ o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania – všeobecné smerovanie

I. ÚVOD

1. V decembri 2022 predložila Komisia návrh smernice, ktorou sa mení smernica 2011/36/EÚ o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania.¹
2. K návrhu bolo priložené posúdenie vplyvu a oznámenie.²

¹ 16322/22.

² 16322/22 ADD 1, 16322/22 ADD 2, 16322/22 ADD 3, 16322/22 ADD 4, 16322/22 ADD 5.

3. Komisia v nich konštatovala, že na riešenie vznikajúcich trendov v oblasti obchodovania s ľuďmi, ako aj nedostatkov, ktoré zistila, a na ďalšie zintenzívnenie úsilie v boji proti tejto trestnej činnosti je potrebné zmeniť smernicu 2011/36/EÚ.

II. PRÁCA NA ÚROVNI PRACOVNEJ SKUPINY

4. Po predložení návrhu ho pracovná skupina pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (COPEN) začala skúmať počas švédskeho predsedníctva Rady. Preskúmanie napredovalo pomerne rýchlo a viedlo k širokej dohode o niektorých úpravách znenia návrhu.
5. Po zasadnutí radcov pre SVV 17. mája 2023 predsedníctvo dospelo k záveru, že znenie totožné so znením uvedeným v prílohe k tejto poznámke by sa mohlo predložiť Coreperu na účely prípravy všeobecného smerovania Rady.

III. ZÁVER

6. Vzhľadom na uvedené sa

Výbor stálych predstaviteľov vyzýva, aby:

- potvrdil dohodu o znení návrhu smernice, ktoré sa uvádza v prílohe³ k tejto poznámke, a
- odporučil Rade, aby dosiahla všeobecné smerovanie k tomuto zneniu,

Rada vyzýva, aby:

- dosiahla všeobecné smerovanie k zneniu uvedenému v prílohe, ktoré bude tvoriť základ pre budúce rokovania s Európskym parlamentom v rámci riadneho legislatívneho postupu (článok 294 ZFEÚ).

³ Zmeny oproti pôvodnému návrhu sú vyznačené **tučným** písmom alebo symbolom [...].

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorou sa mení smernica 2011/36/EÚ o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu
a o ochrane obetí obchodovania**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 82 ods. 2 a článok 83 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

[so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,]

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

² Ú. v. EÚ C , , s. .

keďže:

- (1) Obchodovanie s ľuďmi predstavuje závažný trestný čin, páchaný často v rámci organizovaného zločinu, ako aj závažné porušenie ľudských práv, pričom Charta základných práv Európskej únie ho výslovne zakazuje. Prevencia a boj proti obchodovaniu s ľuďmi zostáva prioritou tak pre Úniu, ako aj pre členské štáty.
- (2) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ³ predstavuje hlavný právny nástroj Únie zameraný na prevenciu obchodovania s ľuďmi a boj proti nemu a na ochranu obetí tohto trestného činu. V tejto smernici sa stanovuje komplexný rámec na riešenie obchodovania s ľuďmi tým, že sa ním zavádzajú minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií. Okrem toho obsahuje spoločné ustanovenia na posilnenie prevencie a ochrany obetí, pričom zohľadňuje rodové hľadisko.

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV ([Ú. v. EÚ L 101](#), 15.4.2011, s. 1[...]).

- (3) V stratégii EÚ v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2021 – 2025⁴ sa stanovuje politická reakcia, ktorá pozostáva z prijatia multidisciplinárneho a komplexného prístupu, a to od prevencie cez ochranu obetí až po trestné stíhanie a odsúdenie obchodníkov s ľuďmi. Zahŕňa súbor opatrení, ktoré sa majú zrealizovať s aktívnou účasťou organizácií občianskej spoločnosti. S cieľom riešiť vznikajúce trendy v oblasti obchodovania s ľuďmi, ako aj nedostatky zistené Komisiou a s cieľom ďalej zintenzívniť úsilie v boji proti tejto trestnej činnosti je však potrebné zmeniť smernicu 2011/36/EÚ. [...] Zistené nedostatky v trestnoprávnej reakcii, ktoré si vyžadujú úpravu právneho rámca, sa týkajú trestných činov súvisiacich s obchodovaním s ľuďmi páchaných v záujme právnických osôb, systému zhromažďovania údajov a vnútroštátnych systémov zameraných na včasnú identifikáciu obetí obchodovania s ľuďmi, poskytnutie pomoci a podpory týmto obetiam.

⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o stratégii EÚ v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2021 – 2025, [COM\(2021\) 171 final](#), 14. 4. 2021.

- (4) S cieľom riešiť konštantný nárast počtu a významu trestných činov súvisiacich s obchodovaním s ľuďmi spáchaných na iné účely ako sexuálne alebo pracovné vykorisťovanie je potrebné zahrnúť nútené manželstvo a nezákonnú adopciu do foriem vykorisťovania, ktoré sa výslovne uvádzajú v smernici **2011/36/EÚ**, a zabezpečiť, aby sa členské štáty vo svojich vnútroštátnych právnych systémoch zamerali na najširšiu škálu foriem vykorisťovania, pokiaľ tieto formy napĺňajú skutkovú podstatu obchodovania s ľuďmi. **Nútené manželstvá a nezákonná adopcia už môžu patriť do rozsahu trestných činov týkajúcich sa obchodovania s ľuďmi v zmysle smernice, pokiaľ sú splnené všetky kritériá zakladajúce uvedené trestné činy. Vzhľadom na závažnosť týchto praktík by sa však zneužívanie nútených manželstiev a nezákonnej adopcie mali výslovne zahrnúť do smernice 2011/36/EÚ ako formy vykorisťovania. Pravidlami tejto smernice nie sú dotknuté vymedzenia manželstva, osvojenia, núteného manželstva a nezákonnej adopcie alebo súvisiace trestné činy, ako sa stanovujú vo vnútroštátnom alebo medzinárodnom práve.**

- (5) Prostredníctvom informačných alebo komunikačných technológií sa pácha alebo uľahčuje čoraz väčší počet trestných činov súvisiacich s obchodovaním s ľuďmi. Obchodníci s ľuďmi **často** používajú internet a sociálne médiá okrem iného na zlákanie, ponúkanie alebo vykorisťovanie obetí, vykonávanie kontroly a organizáciu prepravy. Internet a sociálne médiá sa používajú aj na distribúciu materiálov spojených s vykorisťovaním. Informačné technológie bránia aj včasnému odhaľovaniu trestnej činnosti a identifikácii obetí a páchatel'ov. **Existujúci právny rámec smernice 2011/36/EÚ už v rámci vymedzenia obchodovania s ľuďmi zahŕňa trestné činy spáchané pomocou informačných a komunikačných technológií, napríklad pri zlákaní a vykorisťovaní obetí, organizácii ich dopravy a ubytovania, inzerovaní obetí na internete a oslovovaní potenciálnych klientov, kontrole obetí a komunikácii medzi páchatel'mi vrátane súvisiacich finančných transakcií. Aby bolo možné tomuto spôsobu práce obchodníkov s ľuďmi čeliť, orgány presadzovania práva musia zlepšiť svoje digitálne kapacity a odborné znalosti, aby držali krok s technologickým vývojom. Členské štáty sa okrem toho vyzývajú, aby zvážili preventívne opatrenia, ktoré by riešili problém zneužívania online služieb na obchodovanie s ľuďmi, najmä s cieľom obmedziť dopyt. [...]**

- (6) Na zlepšenie reakcie trestnej justície na trestné činy súvisiace s obchodovaním s ľuďmi páchané v prospech právnických osôb a odradenie od spáchania týchto trestných činov **by sa mal objasniť** [...] režim sankcií voči právnickým osobám [...].
- (7) [...] ⁵[...] V smernici [2014/42/EÚ] sa stanovujú minimálne pravidlá týkajúce sa zaistenia a konfiškácie prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v trestných veciach a vzťahuje sa na trestné činy, na ktoré sa vzťahuje smernica 2011/36/EÚ. Ustanovenia smernice 2011/36/EÚ o zaistení a konfiškácii sú preto zastarané a mali by sa zrušiť.

⁵ [...]

- (8) S cieľom posilniť schopnosť jednotlivých štátov identifikovať obeť včas a sprostredkovať im primerané služby ochrany, pomoci a podpory je potrebné zaviesť v členských štátoch prostredníctvom zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení **jeden alebo viacero** [...] referenčných mechanizmov. Nevyhnutnými opatreniami na posilnenie cezhraničnej spolupráce sú vytvorenie formálnych [...] referenčných mechanizmov a určenie [...] kontaktných miest pre **cezhraničné** sprostredkovanie pomoci obetiam. **Referenčný mechanizmus by mal byť transparentný, prístupný a harmonizovaný rámec uľahčujúci včasné odhaľovanie, identifikáciu, podporu a pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi a ich postupovanie zodpovedným vnútroštátnym organizáciám a orgánom. V tomto rámci by sa mali určiť zúčastnené príslušné orgány, organizácie občianskej spoločnosti a iné zainteresované strany a mali by sa stanoviť ich príslušné povinnosti vrátane postupov a spôsobov komunikácie. Tieto mechanizmy môžu mať formu súboru zavedených postupov, usmernení, rámcových protokolov alebo dohôd o spolupráci. Referenčný mechanizmus by sa mal vzťahovať na všetky obeť a na všetky formy trestných činov obchodovania s ľuďmi, pričom by sa mala zohľadniť individuálna zraniteľnosť obetí. Kontaktné miesta by mali slúžiť pre cezhraničné sprostredkovanie služieb obetiam. Môžu byť založené na existujúcich mechanizmoch alebo riadiacich štruktúrach a nebudú musieť nahrádzať vnútroštátne mechanizmy podávania sťažností alebo horúce linky. Členské štáty sa vyzývajú, aby zaviedli jeden vnútroštátny mechanizmus a jedno kontaktné miesto, pokiaľ to organizácia verejnej správy umožňuje.**

- (9) Na ďalšie posilnenie a harmonizáciu úsilia v oblasti trestnej justície vynakladaného na zníženie dopytu vo všetkých členských štátoch je dôležité kriminalizovať využívanie služieb v **prípadoch, keď užívateľ vie, že osoba poskytujúca dané služby, [...] je obeťou trestného činu súvisiaceho s obchodovaním s ľuďmi.** Stanovenie tohto konania ako trestného činu je súčasťou komplexného prístupu k znižovaniu dopytu, ktorý má za cieľ zredukovať vysokú mieru dopytu, ktorý stimuluje všetky formy vykorisťovania. **Kriminalizácia by sa mala zameriavať len na využívanie služieb poskytovaných v rámci vykorisťovania, na ktoré sa vzťahuje trestný čin obchodovania s ľuďmi. Trestného činu by sa teda nemali dopúšťať zákazníci, ktorí nakupujú výrobky vyrobené za vykorisťujúcich pracovných podmienok, keďže nie sú užívateľmi služby.**

- (10) Z hľadiska zabezpečenia úplného pochopenia rozsahu obchodovania s ľuďmi v rámci Únie má zásadný význam zhromažďovanie presných a ucelených údajov a včasné zverejňovanie zhromaždených údajov a štatistických údajov. Očakáva sa, že zavedenie požiadavky, aby členské štáty každý rok harmonizovaným spôsobom zhromažďovali štatistické údaje o obchodovaní s ľuďmi a oznamovali ich Komisii, bude predstavovať dôležitý krok k zlepšeniu všeobecného pochopenia tohto javu a k zaisteniu prijatia politík a stratégií založených na údajoch. [...] **Členské štáty sa vyzývajú, aby zachovali podrobnosť údajov zavedenú v roku 2022, ktoré sa každoročne zhromažďujú na základe usmernení dohodnutých medzi členskými štátmi a Eurostatom, ktorý vypracúva štatistiky používané na účely správy podľa článku 20 smernice 2011/36/EÚ, ako aj výročnej globálnej správy o obchodovaní s ľuďmi Úradu Organizácie Spojených národov pre drogy a kriminalitu.**
- (11) Keďže ciele tejto smernice, a to prevencia obchodovania s ľuďmi, boj proti nemu a ochrana obetí tohto trestného činu, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a účinku ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

- (12) Smernicou sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané Chartou základných práv Európskej únie, najmä rešpektovanie a ochrana ľudskej dôstojnosti, zákaz otroctva, nútených prác a obchodovania s ľuďmi, právo na nedotknuteľnosť osoby, zákaz mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu, právo na slobodu a bezpečnosť, ochranu osobných údajov, slobodu prejavu a na informácie, slobodná voľba povolania a právo na prácu, rovnosť medzi ženami a mužmi, práva dieťaťa, práva osôb so zdravotným postihnutím a zákaz detskej práce, právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, zásady zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov. Zámerom tejto smernice je predovšetkým zabezpečiť úplné dodržiavanie týchto práv a zásad, ktoré je potrebné primerane uplatňovať.
- (13) [...] V súlade s článkom 3 a článkom 4a ods. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, Írsko listom z **20. apríla 2023**⁶ oznámilo želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.

⁶ 8928/23.

- (14) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu.
- (15) V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 k vysvetľujúcim dokumentom⁷ sa členské štáty zaviazali, že v odôvodnených prípadoch k svojim oznámeniam o transpozičných opatreniach pripoja jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a príslušnými časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. V súvislosti s touto smernicou sa zákonodarca domnieva, že zasielanie takýchto dokumentov je odôvodnené.
- (16) Smernica 2011/36/EÚ by sa preto mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Zmeny smernice 2011/36/EÚ

Smernica 2011/36/EÚ sa mení takto:

- (1) V článku 2 odsek 3 **znie takto**: [...]

Vykorisťovanie zahŕňa prinajmenšom zneužívanie iných osôb na prostitúciu alebo iné formy sexuálneho vykorisťovania, **zneužívanie nútených manželstiev alebo nezákonnej adopcie**, nútenú prácu alebo služby vrátane žobrania, otroctvo alebo praktiky podobné otroctvu, nevoľníctvo alebo zneužívanie na trestnú činnosť, alebo odoberanie orgánov.

- (2) [...]

⁷ Ú. v. EÚ C 369, 17.12.2011, s. 14.

[...]

(3) Článok 6 sa [...] nahrádza takto:

„Článok 6

Sankcie voči právnickým osobám

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby právnickú osobu zodpovednú podľa článku 5 ods. 1 alebo 2 bolo možné **potrestať účinnými, primeranými a odradzujúcimi** [...] trestnými alebo inými ako trestnými **sankciami alebo opatreniami**.
[...]
[...]
2. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby **sankcie alebo opatrenia vzťahujúce sa na** [...] právnické osoby [...] zodpovedné podľa článku 5 ods. 1 alebo 2 **za trestné činy uvedené v článkoch 2 a 3 [...] zahŕňali trestné alebo iné ako trestné pokuty a mohli zahŕňať trestné alebo iné ako trestné sankcie alebo opatrenia, ako napríklad:** [...]
 - a) **vylúčenie z nároku na verejné dávky alebo pomoc;**
 - b) **zatvorenie prevádzok, ktoré boli použité na spáchanie trestného činu;**

- [...] c) [...] zákaz výkonu obchodnej činnosti;
- [...] d) uloženie súdneho dohľadu
- [...] e) zrušenie právnickej osoby súdnym rozhodnutím.

3. [...]

(3a) Článok 7 smernice 2011/36/EÚ sa zrušuje.

[...]

(4) V článku 11 sa odsek 4 nahrádza takto:

„4. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na to, aby sa prostredníctvom zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení v spolupráci s príslušnými podpornými organizáciami vytvoril **jeden alebo viacero** [...] referenčných mechanizmov zameraných na včasnú identifikáciu obetí a poskytnutie pomoci a podpory týmto obetiam, a aby sa určilo [...] **jedno alebo viacero** kontaktných miest pre **cezhraničné** sprostredkovanie pomoci obetiam.“

(5) V článku 18 sa vypúšťa odsek 4.

(6) Vkladá sa tento článok 18a:

„Článok 18a

Trestné činy týkajúce sa využívania služieb[...] s vedomím, že osoba poskytujúca tieto služby [...] je obeťou trestného činu [...] obchodovania s ľuďmi

1. [...] Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na [...] **zabezpečenie toho, aby vedomé** využívanie služieb, **ktoré poskytuje obeť trestného činu** [...] uvedeného v článku 2, [...] **predstavovalo trestný čin, ak je daná obeť zneužívaná na účely poskytovania takýchto služieb a osoba, ktorá služby využíva, koná s vedomím, že osoba poskytujúca tieto služby je obeťou niektorého z trestných činov uvedených v článku 2.**
 2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa za trestný čin stanovený v súlade s odsekom 1 ukladali účinné, primerané a odradzujúce [...] sankcie.
 3. **Na trestný čin uvedený v odseku 1 sa uplatňujú články 5, 6, článok 9 ods. 1 a článok 10 ods. 1 a 2.“**
- (7) Vkladá sa tento článok 19a:

„Článok 19a

Zhromažďovanie údajov a štatistické údaje

1. Členské štáty **zabezpečia, aby bol zavedený systém na zaznamenávanie, tvorbu a poskytovanie anonymizovaných** [...] štatistických údajov na účely monitorovania účinnosti svojich systémov na boj proti trestným činom uvedeným v tejto smernici.

2. Štatistické údaje uvedené v odseku 1 obsahujú aspoň [...] údaje **dostupné na centrálnej úrovni o [...]**:
- a) počte **identifikovaných a predpokladaných** [...] obetí trestných činov uvedených v článku 2, v **čo najväčšej možnej miere v súlade s vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi postupmi [...]**;
 - b) počte zaznamenaných osôb podozrivých zo spáchania trestných činov uvedených v článku 2, rozčlenenom v **čo najväčšej možnej miere** podľa pohlavia, vekovej skupiny (dieťa/dospelá osoba), štátnej príslušnosti a formy vykorisťovania;
 - c) počte osôb trestne stíhaných za trestné činy uvedené v článku 2 rozčlenenom v **čo najväčšej možnej miere** podľa pohlavia, vekovej skupiny (dieťa/dospelá osoba), štátnej príslušnosti, formy vykorisťovania, povahy konečného rozhodnutia o trestnom stíhaní;
 - d) počte rozhodnutí o trestnom stíhaní (obvinenie z trestných činov uvedených v článku 2, obvinenie z iných trestných činov, rozhodnutie o zbavení obvinenia, iné);
 - e) počte osôb odsúdených za trestné činy uvedené v článku 2 rozčlenenom v **čo najväčšej možnej miere** podľa pohlavia, vekovej skupiny (dieťa/dospelá osoba), štátnej príslušnosti;
 - f) počte súdnych rozhodnutí (zbavenie obvinenia, odsúdenie, iné) v prípade trestných činov uvedených v článku 2 [...];
 - g) počte podozrivých, trestne stíhaných a odsúdených osôb za trestné činy uvedené v článku 18a rozčlenenom v **čo najväčšej možnej miere** podľa pohlavia a vekovej skupiny (dieťa/dospelá osoba).
3. Členské štáty každoročne do **31. decembra** [...] zašlú Komisii štatistické údaje uvedené v odseku 2 za predchádzajúci rok.“

(8) V článku 23 sa vkladá tento odsek 3:

„3. Komisia do [piatich rokov od uplynutia lehoty na transpozíciu] predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi rozsah, v akom členské štáty prijali potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s článkom 18a, a vplyv takýchto opatrení.“

Článok 2

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do **dvoch** [...] rokov po nadobudnutí jej účinnosti. Komisii bezodkladne oznámia znenie uvedených ustanovení.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

3. [...]

Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predsedníčka*

*Za Radu
predseda/predsedníčka*